

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2015

Rotterdam drie zelfbouwlocaties

Notitie Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 28 juli 2015

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	5
2.1 Flora- en faunawet	5
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	6
3 Resultaten van het veldonderzoek	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
3.3 Gebiedsbescherming	10
4 Conclusies en aanbevelingen	10
Conclusies	10
Aanbevelingen	10
Literatuur	11

Impressie van de
deelgebieden.
Boven: locatie
'Struitenweg',
in het midden
locatie 'Kaappark'
en onder locatie
'Stampioenstraat'.
Buro Maerlant d.d.
21 juli 2015.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

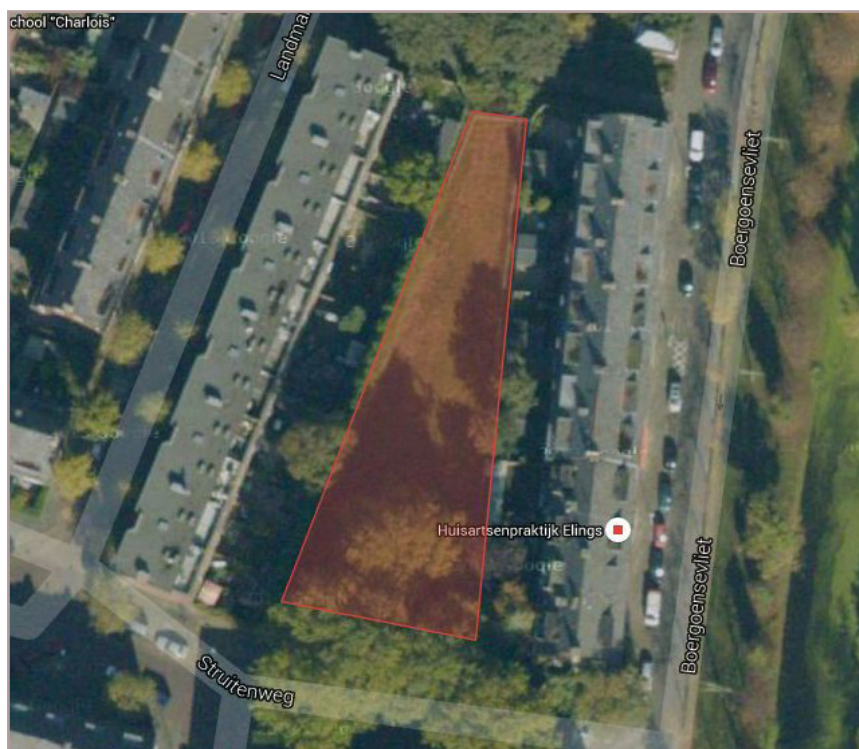
In opdracht van de gemeente Rotterdam heeft Buro Maerlant B.V. een veldinspectie ecologie uitgevoerd op drie deellocaties 'Struitenweg', 'Kaappark' en 'Stampioenstraat' in Rotterdam. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan om realisatie van nieuwbouw in de vorm van zelfbouw mogelijk te maken.

1.2 Methode / doel

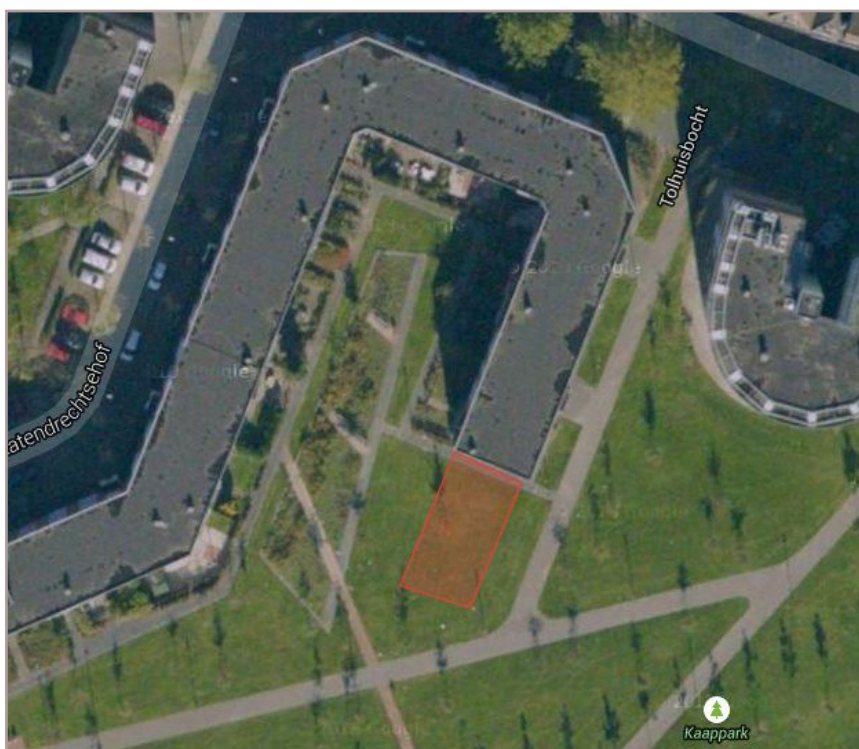
Deze memo ecologie bestaat uit de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek. Op basis van de veldinspectie is een goed beeld ontstaan over de aan-of afwezigheid van beschermde soorten. Tevens is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige plannen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet. Naast soortbescherming komt ook gebiedsbescherming aan bod.

1.3 Beschrijving van de deelgebieden en de toekomstige ingrepen

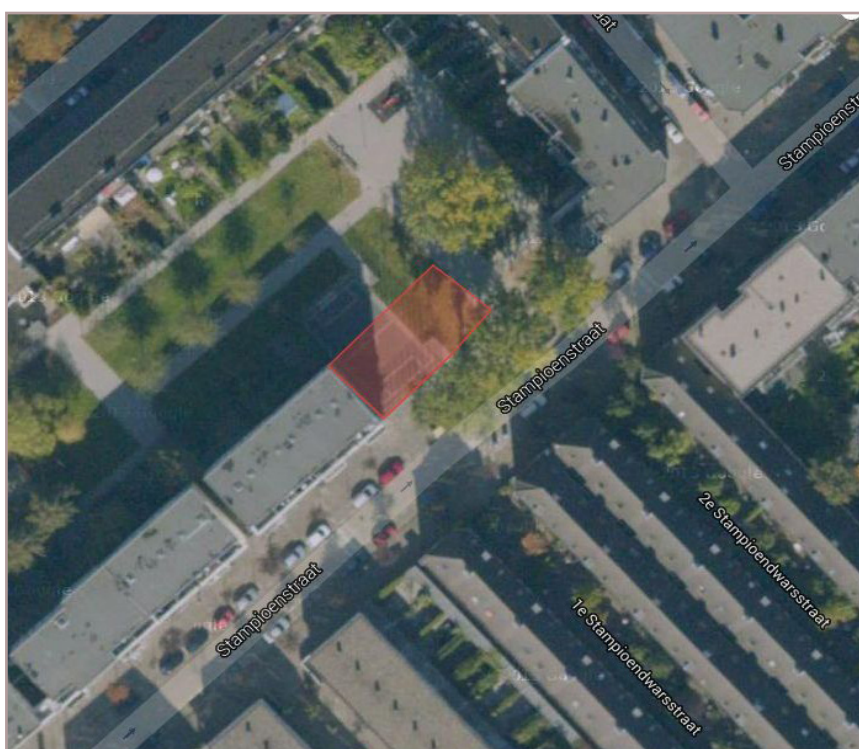
Het plangebied Struitenweg is gelegen ten noorden van de Struitenweg en omvat een omheind terrein met gras en bomen / struiken temidden van bebouwing (figuur 1). Het plangebied Kaappark omvat een grasveld, gelegen tegen een flatgebouw aan (figuur 2). Deelgebied Stampioenstraat omvat een verhard speelveld, eveneens gelegen tegen bestaande bebouwing (figuur 3). Men is voornemens de deelgebieden op de markt te zetten ten behoeve van zelfbouw. Om dit initiatief mogelijk te maken wordt het bestemmingsplan van de afzonderlijke locaties gewijzigd.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied 'Struitenweg' (rood).
Ondergrond: Google.

Figuur 2
Het plangebied 'Kaappark' (rood).
Ondergrond: Google.

Figuur 3
Het plangebied 'Stampioenstraat' (rood).
Ondergrond: Google.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2 en bijlage 1):

Tabel 2
Beschermingsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Op basis van een recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn.

Tabel 3
Beschermingscategorien nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst. Indien sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, zijn ook deze nesten beschermd.	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen en sprake is van een mogelijk effect. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk. Voor categorie 5 - soorten is een potentie inschatting doorgaans voldoende.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de ochtend van 21 juli 2015 door J. van Suijlekom. Ten tijde van het veldonderzoek was het nagenoeg onbewolkt en windstil bij een temperatuur van circa 20 °C

Biotopen

In en nabij de deelgebieden waren de volgende biotopen aanwezig:

Struitenweg

- » Grasveld met aan de randen enkele forsere bomen, waaronder plataan en diverse verspreid staande jongere bomen en struiken (ondermeer thuja). Het plangebied was omheind met een stalen hekwerk.
- » Het plangebied werd in het westen en oosten begrensd door een pad en woningen (portiekwoningen) met tuintjes.

Kaappark

- » Grasveld met enkele jonge bomen, een lage heg en een voetpad.
- » De locatie is gesitueerd tegen een blinde gevel van een bestaande flat aan en is verder gelegen in een open vrijwel boomloze omgeving.

Stampioenstraat

- » Grotendeels verhard speelveld met speeltoestellen, een voetpad en een grasveld. Aan de zuidrand stond een tweetal vrij forse populieren.
- » De locatie is eveneens gesitueerd tegen een blinde gevel van een bestaande portiekflat aan en is omgeven door een speeltuin en woningen met tuinen en de openbare weg.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

In de deelgebieden werden geen beschermde planten aangetroffen. De gazons in deelgebieden Kaappark en Stampioenstraat waren op voorhand ongeschikt voor beschermde vaatplanten. In deelgebied Struitenweg werden geen beschermde soorten aangetroffen. De muren bij deelgebieden Kaappark en Stampioenstraat waren geheel gaaf en niet begroeid. De gevel nabij deelgebied Stampioenstraat was voorzien van een trespa bekleding en derhalve ongeschikt voor muurplanten. Overige verharde delen bestonden uit strak beton en bestratingen, eveneens een ongeschikt biotoop voor muurplanten. De aanwezigheid van drikter beschermde vaatplanten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In de deelgebieden werden geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Grotendeels ontbraken ook potenties door de afwezigheid van voldoende beschutting. In deelgebied Struitenweg zijn potenties aanwezig voor de eekhoorn, echter komt de eekhoorn niet

(meer) voor in Rotterdam. Sporen werden (dan ook) niet aangetroffen. Binnen de context van de deelgebieden worden geen strikter beschermde grondgebonden zoogdieren verwacht.

Vleermuizen

Foerageergebied en vliegroutes

De deelgebieden Struitenweg en Stampioenstraat zijn fors tot matig begroeid en gelegen temidden van bebouwing. Beide gebieden kunnen functie hebben als foerageergebied voor vleermuizen. In deze context worden soorten verwacht als de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Het oppervlak van de deelgebieden is ten opzichte van overig vergelijkbaar geschikt foerageergebied in de omgeving gering. De bouw van nieuwe woningen, en de eventuele verwijdering van bomen / beplantingen hebben slechts effect van lokale aard. Door de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de directe omgeving is op voorhand geen sprake van een wezenlijk effect op de foerageermogelijkheden. Het deelgebied Kaappark is vrijwel boomloos en als foerageergebied op voorhand van ondergeschikte betekenis. Eventueel aanwezige vleermuizen zullen met name foerageren in de luwte van de bebouwing in de omgeving. Hierop hebben de plannen geen effect door het beperkte oppervlak dat bij de plannen wordt betrokken.

In de directe omgeving van de deelgebieden ontbreken lijnelementen die essentieel kunnen zijn voor vleermuizen. Effecten op vliegroutes zijn niet relevant.

Verblijfplaatsen

De aanwezige bomen in de deelgebieden waren allen gaaf, zónder voor vleermuizen geschikte holten en/of spleten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in bomen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. De bebouwing grenzend aan deelgebieden (blinde gevels) en of in de nabijheid van de deelgebieden is beoordeeld als geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De blinde gevels in deelgebieden Kaappark en Stampioenstraat, waar mogelijk tegenaan wordt gebouwd, zijn beiden ontoegankelijk voor vleermuizen. De stenen gevel nabij deelgebied Kaappark was door de afwerking ontoegankelijk. De gevel nabij deelgebied Stampioenstraat bleek eveneens door afwerking ontoegankelijk voor vleermuizen. Overige delen van de bebouwing zijn beoordeeld als goed toegankelijk en geschikt (kaappark) tot mogelijk toegankelijk en geschikt (Stampioenstraat) voor vleermuizen door de aanwezigheid van open stootvoegen of overige voor vleermuizen toegankelijke gebouwdelen. De bouw van de woningen hebben op eventueel aanwezige verblijfplaatsen in de bebouwing geen invloed, daar de bebouwing behouden blijft en wordt gebouwd in het verlengde van blinde gevels of in het geval van locatie Struitenweg op voldoende afstand.

Effecten op vleermuizen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vogels

Beplantingen op deellocaties Struitenweg en Stampioenstraat zijn in meer of mindere mate geschikt voor broedvogels. In deze context worden algemene broedvogels verwacht van tuinen en parken zoals de merel, Turkse tortel, winterkoning en ekster. Nesten van kraaiachtigen werden niet aangetroffen. Potenties voor uilen en of roofvogels ontbreken dan ook, daar zij gebruik maken van oude nesten van bijvoorbeeld de zwarte kraai of de ekster. Werken buiten de broedperiode voorkomt verstoring van eventueel aanwezige broedende vogels. De kans op

de aanwezigheid van broedende vogels in deelgebied Kaappark is nihil, daar er slechts enkele lage jong bomen aanwezig zijn, die weinig beschutting bieden.

Overige soortgroepen

Van overige beschermde soortgroepen ontbrak, mede door de ligging van de deelgebieden temidden van bebouwing en de afwezigheid van water, geschikt leefgebied.

3.3 Gebiedsbescherming

De deelgebieden liggen allen midden in de bebouwde kom van Rotterdam en op ruime afstand (> 7 km) van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde gebied dat binnen de EHS ligt is de Nieuwe Maas op 300 meter afstand of meer ten opzichte van de deelgebieden. Het betreft een zéér drukke vaarweg. Door de relatief grote afstand, de ligging in de bebouwde kom en geringe aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden op voorhand uitgesloten.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Soorten/funcities

In de deelgebieden, of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is de volgende potentiële natuurwaarde aangetroffen waar inzake de Flora- en faunawet rekening mee gehouden dient te worden:

- » Algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd).

Effecten van de huidige plannen

Vogels algemeen

Doordat de werkzaamheden eenvoudig buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd en voldoende alternatieven aanwezig zijn, zijn géén negatieve effecten op algemene broedende vogels te verwachten.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden krachtens Natura 2000 / EHS. Er is voldoende aannemelijk gemaakt, dat effect van het plan op beschermde gebieden in de (ruimere) omgeving uitgesloten zijn.

Aanbevelingen

Preventieve maatregelen vogels algemeen

Het is nooit uitgesloten, dat overige vogels broeden in eventueel te verwijderen beplantingen en of de nabijheid van de ingrepen. Daarom wordt aanbevolen de werkzaamheden bij voorkeur te plannen buiten het broedseizoen. Dit is voor de meeste soorten de periode maart tot augustus. Het verstoren van broedende vogels is conform de Flo-

ra- en faunawet niet toegestaan. Indien men echter in het vroege voorjaar (maart) start, zullen vogels de directe omgeving mijden en wordt voorkomen dat vogels in de directe omgeving broeden. Op dat moment kunnen de werkzaamheden zonder probleem in het broedseizoen worden uitgevoerd.

Overige soorten

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Internet

- » <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=ehs>
- » Google Maps
- » <http://www.bureaustadsnatuur.nl/flora-en-fauna/zoogdieren.html>
- » www.rvo.nl/
- » www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx
- » www.telmee.nl

Buro Maerlant BV Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 63036371

Rotterdam drie zelfbouwlocaties

Notitie Flora- en faunawet